

SFÂNTUL
IOAN DIN KRONSTADT

Despre
patimi și virtuți

În românește de Boris Buzilă

editura
Σοφία

București

SERIA PĂRINȚI RUȘI

Cartea de față reprezintă o selecție tematică
din volumul *Viața mea în Hristos*,
apărut pentru prima dată la Editura Sophia în 2005.

Să fii om virtuos!

*După cum o pășune se împodobește cu puzderie de flori,
așijderea și pășunea sufletului meu trebuie
să se înfrumusețeze cu toate florile virtuților*

În ce stă adevărata avuție a omului? În chipul și asemănarea sa cu Dumnezeu, iar nu în averi, pământuri ori bani, nici în cunoștințe și priceperi pământești, nici în moșii ori în mulțimea slugilor, nici în mulțimea hainelor și îndeobște a bunătăților celor pământești, căci toate acestea sunt stricăcioase și vremelnice. Sufletul însă, cel ce este chip al lui Dumnezeu, are viață veșnică, iar bogățiile sale sunt virtutea, sfințenia, smerenia, blândețea, înfrânarea întru toate, credința, nădejdea și dragostea.

E bine, este cu adevărat foarte bine să fii un om virtuos! Omul bun este împăcat cu sine însuși, fiind plăcut atât lui Dumnezeu, cât și oamenilor. Cel plin de virtuți atrage asupra-i toate privirile fără a voi aceasta. De ce? Pentru că atunci când simți o mireasmă plăcută, te oprești să o miroși chiar și fără a-ți da seama. Priviți înfățișarea unui om virtuos, chipul său. Ce chip este acesta? Este asemenea unui chip de înger. Blândețea și smerenia se revarsă dintru el și-i cucerește pe toți cu frumusețea sa fără a voi. Luați aminte și la felul în care vorbește: răspândește și mai vârtos mireasma cea bună. De parcă v-ați afla față către față cu sufletul său și v-ați topi din pricina dulcelui său grai.

Mergând în pădure, în grădină ori pe o pajiște și văzând tinerele mlădițe ale plantelor, roadele pomilor și felurimea florilor de câmp, privește în întregul ei verdeața cea lăsată de Dumnezeu ca pe o pildă din care să tragi învățăminte. Fiecare copac se avântă în sus cu fiiece an prin puterea cea dată lui de la Dumnezeu. Niciodată nu se întâmplă să nu crească. Luând pildă de la aceasta, grăiește întru sine-ți: „Și eu trebuie să cresc negreșit, să sporesc în virtute, către mai bine și către desăvârșire, cu fiiece zi și cu fiiece an. Trebuie să mă avânt către Împărăția cerurilor, către Tatăl cel ceresc, prin puterea Domnului meu Iisus Hristos și prin Duhul Său, Cel ce viază și lucrează întru mine. După cum o pășune se împodobește cu puzderie de flori, așijderea și pășunea sufletului meu trebuie să se înfrumusețeze cu toate florile virtuților. După cum pomii înfloresc și apoi rodesc, și sufletul meu trebuie să aducă roadele credinței și ale faptelor bune.”

Nu vă fie frică de luptă și nu fugiți de ea, căci acolo unde nu este luptă, nici virtuți nu sunt. Când nu ne sunt cercate credința și dragostea, nu putem ști dacă avem credincioșie și dragoste către Dumnezeu. Credința, nădejdea și dragostea noastră se pot vădi numai în luptă, în împrejurări anevoioase și împovărătoare, pricinuite de cele lăuntrice ale noastre ori de cele din afară: la vreme de boală ori de necaz, sau atunci când ne aflăm întru nevoi.

Unde s-ar mai afla oare loc întru noi pentru lupta cea bună, pentru faptele cele de desăvârșire și pentru virtuți, dacă cei din preajma noastră nu ne-ar pricinui nici un rău și nu ne-ar ocări? S-ar mai găsi oare loc pentru răbdarea nedreptăților și pentru blândețe și smerenie? Iată,

așadar, că pentru a ne vădi virtutea și a dobândi cunună de biruință trebuie să trecem prin încercări potrivnice.

Fraților, care este țelul vieții noastre pe pământ? Acela ca, după ce am fost cercați prin tot felul de neazuri și răutăți și după ce am sporit puțin câte puțin în virtute cu ajutorul harului pe care l-am primit prin Sfintele Taine, să adormim întru Domnul în ceasul morții, aflând întru El odihnă sufletului nostru. Din această pricină și cântăm pentru cei adormiți: „Odihnește, Doamne, sufletul adormitului robului Tău.” Odihna pe care i-o dorim celui adormit este o încununare a tuturor doririlor, pentru care ne și rugăm lui Dumnezeu. Nu este, așadar, un lucru fără de minte a ne mâhni atâta atunci când moare cineva? „Veniți la mine, toți cei osteniți și împovărați, și Eu vă voi odihni pe voi!” (*Matei* 11, 28), zice Domnul. Iată, răposații noștri, cei ce s-au săvârșit creștinește, răspund acestei chemări a Domnului și își află odihna. Pentru ce, dar, să ne întristăm?

Voi, toți fiii cei pământești care nu v-ați învrednicit de curăție, bucurați-vă, căci curăția sufletească și trupească pe care voi n-ați câștigat-o a fost dobândită cu prisosință de către Preasfânta Fecioară Maria, Maica Domnului nostru Iisus Hristos. Bucurați-vă și vă rugați ei ca să vă învețe pe voi și pe cei de aproape ai voștri cum să vă petreceți viața întru curăție în veacul acesta stricat și plin de ispite. Pentru a sa curăție și smerenie, pentru toate virtuțile sale și pentru că s-a învrednicit să fie Maica lui Dumnezeu-Cuvântul, Îi aducem Părintelui ceresc drept mulțumită jertfa cea nesângeroasă, grăind: „Mai ales pentru Preasfânta, curata...” (din *Liturghier*) Adică Ție îți aducem prin cuvânt, slujire, slavă și mulțumită.

Caută a te cerceta fără de contenire pe tine însuși, ca să nu se împuțineze întru tine viața și înțelepciunea cea duhovnicească. Cugetă mai adesea la ceea ce citești și cânti, sau la ceea ce asculți în biserică ori acasă. Trăiește-ți viața urmând pilda sfinților, prin rugăciunile, înțelepciunea și virtuțile lor – întru blândețe, smerita înțelepciune și nerăutate –, ostenindu-te fără de cruțare, prin lepădare de sine, de liniștea, de mulțumirea și de desfătarea ta, în numele dragostei de Dumnezeu și de aproapele, al răbdării, al bărbăției și al nevoinței, trăind întru credința, nădejdea și dragostea lor. „Să fie mijloacele voastre încinse și făcliile voastre aprinse. Și voi fiți asemenea oamenilor care așteaptă pe stăpânul lor când se întoarce de la nuntă, ca venind și bătând, îndată să-i deschidă.” (*Luca* 12, 35-36)

În legăturile cu oamenii și în săvârșirea rugăciunii către Dumnezeu, încearcă să ajungi la simplitatea pruncilor, căci este un mare dar și o virtute omenească de mare cinste. Dumnezeu este întru totul simplu, ca desăvârșită ființă duhovnicească și desăvârșită întruchipare a bunătății. Nu-i îngădui, dar, nici sufletului tău să se împartă între bine și rău!

Fii creștin cu inima, adică pururea să fii fără de fățarnicie, atât atunci când te rogi, cât și în legăturile cu semenii tăi: credincios, cu nădejde, blând, bun, cu bunăvoință față de toți, drept, neagonisitor, îndurător, milostiv, înfrânat, înțelept, răbdător, supus și cu bărbăție.

Ce înseamnă o inimă curată? O inimă blândă, smerită, nefățarnică, fără de viclenie, plină de simplitate și de bunătate, care nădăjduiește și pe nimeni nu bănuiește,

care nu știe de răutate, nici de lăcomie, nici de zavistie ori de desfrânare.

Se cuvine ca un creștin să aibă mai întâi de toate inimă curată, pentru a-L putea vedea pe Dumnezeu cu ochii inimii sale, așa cum ni Se arată El, cu dragostea pe care ne-o poartă și cu toate desăvârșirile Sale, cu frumusețea îngerilor, cu toată slava Stăpânei noastre – cu frumusețea sufletului și măreția ei de Maică a lui Dumnezeu –, cu frumusețea sufletelor sfinților lui Dumnezeu și cu dragostea pe care o au aceștia către noi. Trebuie să-i vedem așa cum sunt ei înșiși, trebuie să vedem și să pătrundem adevărurile credinței creștinești, cu toate tainele sale, și să le pricepem măreția. Se cade a cunoaște, de asemenea, starea sufletelor noastre și, îndeosebi, să ne cunoaștem păcatele. O inimă întinată, ce năzuiește numai spre câștigarea celor pământești, sporindu-și întru sine „pofța trupului, pofța ochiului și trufia vieții” (*II Ioan 2, 16*), nu poate vedea și nu poate cunoaște nimic din toate cele despre care am pomenit mai înainte.

Cel mai mare dar al lui Dumnezeu de care avem cea mai mare trebuință și pe care ne învrednicim a-l primi adesea de la Dumnezeu, prin rugăciunile noastre, este pacea inimii, după cum Însuși Mântuitorul grăiește: „Veniți la Mine, toți cei osteniți și împovărați, și Eu vă voi odihni pe voi.” (*Matei 11, 28*) Iar atunci când veți dobândi pacea, bucurați-vă, socotindu-vă bogați și îndestulați întru toate.

Vai, fraților, oare nu vom pieri curând cu toții de pe fața pământului, ca și cum nicicând n-am fi fost? Un-

de ne sunt faptele dragostei? Unde împlinirea poruncilor Ziditorului? Unde este Duhul lui Hristos dintru noi? Unde bunătatea, smerenia, dragostea față de sufletele oamenilor și nepăsarea față de cele vremelnice? Unde râvna față de bunătățile cele duhovnicești? Cât suntem de nesăbuiți și cât de mult ne pierdem în deșertăciuni! Ne-am schimonosit chipul sufletului nostru și însăși viața ne-am schimonosit-o, căci am întors-o pe dos: în loc să ne facem bineplăcuți lui Hristos, îi facem pe plac diavolului.